

Otázky SZK

1. Právo životního prostředí – pojem, systém, základní prameny, metoda, právní regulace, principy.
2. Ochrana životního prostředí v mezinárodním a evropském kontextu.
10. Právo na informace o životním prostředí – právní prostředky jeho realizace.

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- relativně nové právní odvětví (vědecká a pedagogická disciplína)
- **mezníky**
  - do 1989
  - po 1989
  - vstup do EU
- soubor právních **norem upravujících společenské vztahy, jejichž objektem je životní prostředí**

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- **vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje**
  - [§ 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí - ZoŽP]
- skládá se zejména z těchto **složek**:
  - ovzduší,
  - voda,
  - horniny,
  - půda (srov. též § 1 ZoZPF),
  - organismy,
  - též les (§ 1 LesZ).

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (2)

- **další používané pojmy**

- přírodní zdroje (čl. 7 Ústavy)
- přírodní bohatství (taktéž; zvěř - § 2 MyslZ; § 1 ZPF; § 4 ZOPK)
- nerostné bohatství

- **ovlivňováno také člověkem** ⇒ diskuze zda jsou ŽP také umělá sídla, resp. části ovlivněné člověkem

- *de lege lata*: i urbanizované prostředí, kulturní památky, krajinný ráz

- **vnější** (nikoliv pracovní prostředí)

- **hmotné** (nikoliv nehmotné složky - mezilidské vztahy); avšak ochrana veřejného zdraví

OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- ... zahrnuje činnosti, jimiž se **předchází znečišťování** nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování **omezuje a odstraňuje**. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku. [§ 9 ZoŽP]
- **tvorba ŽP** – zahrnuje i snahu o zvýšení kvality ŽP (nejen obnovu stavu před poškozením)
  - ... *respektujíc právo člověka přetvářet přírodu v souladu s principem TUR* ... (preambule ZoŽP)

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Soubor právních norem a institutů regulujících společenské vztahy související s péčí o životní prostředí, tj. **s ochranou a reprodukcí hmotných částí (složek) životního prostředí.**

- **normy** (přirovnáváno k cibuli – A. Waite)
  - hmotné
  - procesní
  - kompetenční

METODA PRÁVNÍ REGULACE

- **kombinace** veřejnoprávní a soukromoprávní metody právní regulace
- převažují prvky veřejnoprávní – ochrana životního prostředí je veřejným zájmem
- **nástrojový mix**
  - kombinuje výhody a nevýhody přímé a nepřímé regulace

PŘEHLED

Nástroje přímé
regulace

Nástroje
nepřímé
regulace

Dobrovolné
nástroje

Přímé aktivity
státu

NÁSTROJE PŘÍMÉ REGULACE

- 1) zákazy a příkazy
- 2) všeobecné nástroje prevence
- 3) administrativní nástroje
- 4) limity a požadované technologie
- 5) plošné mechanismy ochrany
- 6) kategorizace subjektů (vč. autorizace, licence apod.)
- 7) koncepční
- 8) sankční nástroje a odpovědnostní vztahy
- 9) pravidla pro odstraňování protiprávních stavů
- 10) soukromoprávní nástroje

➤ též formy činnosti – přednáška č. 2

SOUKROMOPRÁVNÍ NÁSTROJE

- **využití vlastnického práva**

- mj. stát jako vlastník
- neprodání pozemku k realizaci „škodlivého“ záměru
- soukromé rezervace

- **sousedské právo**

- zejména nepřiměřené **imise**

- **závazky z deliktů**

- včetně speciálních úprav (např. zákon č. 115/2000 Sb.) ⇒ blíže přednáška č. 6

Soud přikázal Praze zklidnit Holešovičky, hrozí pokutami. Můžou za to zelení, brání se Dolínek

8. 2. 2017

Ulice V Holešovičkách – zatímco původně byla zkolaudována pro třicet tisíc aut denně, po otevření tunelu Blanka je jich tady takřka trojnásobek. | Foto: Ludvík Hradílek

Hlavní město má rok na to, aby v pražských Holešovičkách snížilo hluk a emise z magistrály. Rozhodl o tom Obvodní soud pro Prahu 1. Podle něj není možné, aby obyvatelé Holešoviček dopláceli na to, že hlavní město není schopno udělat dostatečná

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

- ❖ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zklidnete-holesovicky-prikazal-soud-praze-jinak-prijdou-poku/r~e4d83afced5811e694440025900fea04/>

Nový zákon o odpadech budí vášně. Budeme platit víc za popelnice?

DOVOZ ODPADU. ILLUSTRACNÍ FOTO. | FOTO: SHUTTERSTOCK

PRAHA Zásadní změny v nakládání s odpady a jiná pravidla pro firmy, obce a občany by měl přinést nový zákon o odpadech. Poplatek za skládkování směšného komunálního odpadu by se měl zvýšit až na čtyřnásobek.

Zábor půdy je moc drahý, stěžují si starostové. Zákon se asi změní

5. října 2015 18:07

Likvidace domovní výstavby a brzda rozvoje obcí. Tak starostové z Moravskoslezského kraje hodnotí nové poplatky za zábor zemědělské půdy. Podle ochránců přírody však konečně začalo hájení kvalitní zeměiny.

Stavba domu se v současnosti může létem prodávat. Ilustrační snímek. | Foto: aky

Poplatky za zastavení zemědělské půdy zavedla od letošního dubna novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

- http://byznys.lidovky.cz/novy-zakon-o-odpadech-budi-vasne-budeme-platit-vic-za-popelnice-p75-/moje-penize.aspx?c=A160422_122702_moje-penize_pave
- http://ostrava.idnes.cz/zabor-pudy-je-moc-drahy-stezuji-si-starostove-zakon-se-asi-zmeni-px0-/ostrava-zpravy.aspx?c=A151005_2196319_ostrava-zpravy_woj

NÁSTROJE NEPŘÍMÉ REGULACE

- možnost volby – **zejména ekonomické nástroje**
- srov. §§ 31 až 33 ZoŽP: poplatky za znečišťování; finanční zvýhodnění; fondy životního prostředí
- **funkce**
  - motivační,
  - internalizační,
  - akumulární

- ❖ § 31 Za znečišťování životního prostředí, případně jeho složek a za **hospodářské využívání přírodních zdrojů** platí fyzické nebo právnické osoby daně, poplatky, odvody a další platby, stanoví-li tak zvláštní předpisy.
- ❖ § 32 Zvláštní předpisy stanoví, kdy mohou být právnické nebo fyzické osoby, které chrání životní prostředí nebo využívají přírodní zdroje v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, zvýhodněny úpravami daní a odvodů nebo poskytováním úvěrů a dotací.
- ❖ § 33 Nástroji ochrany životního prostředí jsou také fondy životního prostředí; podrobnosti stanoví zvláštní předpisy.

Lesk a bída dobrovolné dohody

10.7.1998 10:00 | PRAHA (EkoList)

Mezi [Ministerstvem životního prostředí](#) (MŽP) a výrobci pracích prášků platí již 3 roky dobrovolná dohoda o snižování vlivu jejich výrobků na životní prostředí. Dohoda je předmětem kritiky ze strany nevládních organizací.

Dne 22. 3. 1995 byla uzavřena [Dohoda o postupném snižování dopadu pracích prostředků na životní prostředí](#) mezi MŽP a Českým sdružením výrobců mýdla, čistících a pracích prostředků. Členy tohoto sdružení jsou společnosti [Setuza](#), Unilever, Procter & Gamble, Henkel a Benckinser.

Firmy se mj. zavázaly, že sníží obsah fosforu v pracích prášcích na 5,5% celkové hmotnosti. Dalším závazkem je prosazování kompaktních pracích prostředků, které jsou ekologičtější díky sníženému obsahu plnidel, nižší spotřebě chemikálií při praní a nižším nárokům na obaly a dopravu. Výrobci slíbili, že budou zvyšovat informovanost spotřebitelů v otázkách souvisejících s užíváním pracích prostředků, například účastí v Národním programu značení ekologicky šetrných výrobků (EŠV).

Jedná se o první dobrovolnou dohodu uzavřenou mezi výrobcí a MŽP. Již v době jejího vzniku na ni existovaly rozdílné názory. Největším argumentem pro Dohodu bylo, že je pružnější než zákon a lze ji rychleji pozměnit v závislosti na nových poznatcích. Přesto proti ní mají nevládní organizace mnoho výhrad.

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

14

- ❖ http://www.mzp.cz/cz/dobrovolne_dohody_moravskoslezky_kraj
- ❖ http://www.mzp.cz/cz/news_110210_podpis_dohody
- ❖ <http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/ostrava-dalsi-rok-se-znecistenym-ovzduchim/>

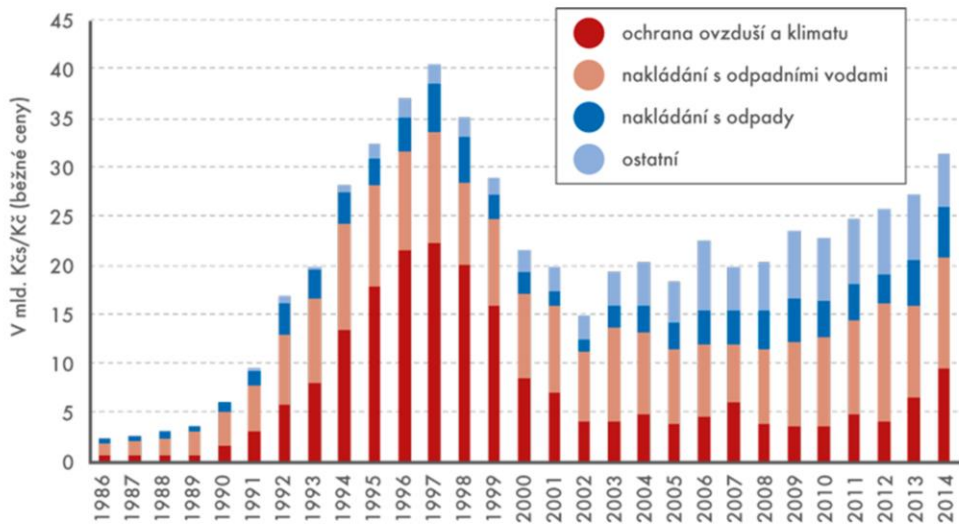
DOBROVOLNÉ NÁSTROJE

- **nad rámec** zákonných požadavků
  - iniciované státem vs. jednostranné závazky
- environmentální řízení (EMAS, ISO 14001), označování ekologicky šetrných výrobků, dobrovolné závazky znečišťovatelů
- **osvětové**
  - zdůrazněné SPŽP jako základní předpoklad její úspěšnosti
    - srov. § 16 ZoŽP
    - environmentální vzdělávání, výchova a osvěta [§ 13 zákona InfoŽP]

- § 16 ZŽP: Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

INVESTICE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ 1986 - 2014

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

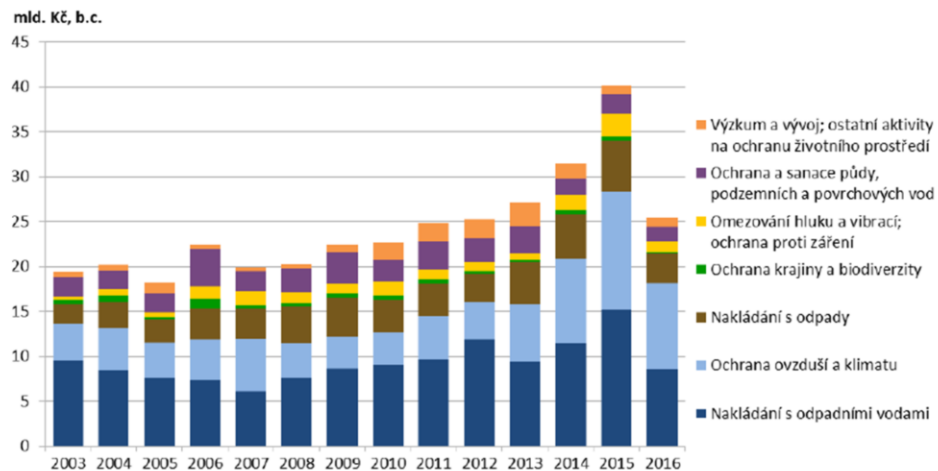
16

❖ <https://www.statistikaamy.cz/2015/12/ochrana-ovzdusi-neco-stoji/>

Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle programového zaměření v ČR [mld. Kč, b.c.], 2003–2016

Investice (investiční výdaje)

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

❖ [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publicace/\\$FILE/SOPSZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publicace/$FILE/SOPSZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf)

PRINCIPY: VÝZNAM

- základní myšlenky (ideje), ze kterých právo nebo jeho ucelená část (odvětví) vychází
- vyjadřují určité hodnoty a cíle
- **východiska právní úpravy a interpretační vodítka**
- řada z nich vyjádřena v ZoŽP (§§ 11 až 16; § 31)

PRINCIPY: PŘEHLED

---

1) nejvyšší hodnoty	a) vysoké úrovně ochrany
2) trvale udržitelného rozvoje	b) ochrany jako všeobecné povinnosti
3) předběžné opatrnosti	c) přípustné míry znečišťování
4) prevence	d) zákazu regrese
5) odpovědnosti státu	e) komplexního pojetí a integrované ochrany
6) znečišťovatel platí	
7) informovanosti a účasti veřejnosti	

MÍSTO PŽP V SYSTÉMU PRÁVA

Ústavní právo

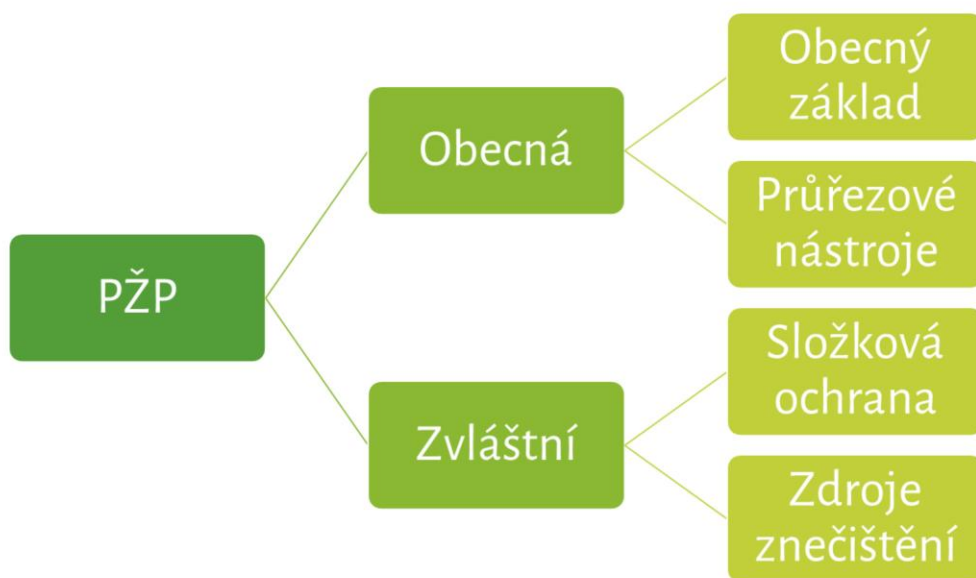
Trestní právo

Občanské právo

Správní právo

Právo ŽP

Ostatní odvětví

TZV. ZVLÁŠTNÍ ČÁST PŽP

- **složkové (mj.)**

- zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- zákon č. 289/1995 Sb., o lesích
- zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF

- o ochraně **před zdroji a činnostmi** ohrožující ŽP, resp. o ochraně životního prostředí v rámci různých činností

- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon
- zákon č. 44/1988 Sb., horní zákon

TZV. OBECNÁ ČÁST PŽP

▪ **obecný základ**

- Ústava a LZPS
- zákon č. 17/1992 Sb., o ŽP (rámcový)
- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o ŽP
- organizační: např. kompetenční zákon
- předpisy upravující odpovědnostní vztahy

▪ **průřezové**

- zákon č. 100/2001 Sb., posuzování vlivů
- zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci
- zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon

- Již krajský soud označil zákon o životním prostředí za normu rámcovou, kdy těžiště právní úpravy leží v jednotlivých zvláštních předpisech. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že citovaná ustanovení zákona o životním prostředí jsou navíc charakteru spíše proklamativního, než normativního a typově tak odpovídají více ustanovením ústavního zákona, než zákona "obyčejného". Normativní, a tudíž i právně vymahatelný obsah má pouze takové ustanovení právního předpisu, kterým zákonodárce stanoví, že něco má či nemá být, příp. někdo má, či nemá něco konat, resp. zdržet se určitého konání. Ust. § 15 takový normativní charakter postrádá zcela, v ust. § 11 se pak sice říká, že území nesmí být zatěžováno lidskou činností nad "míru únosného zatížení", tuto však nikde dále nespecifikuje a pouze odkazuje na zvláštní předpisy. NSS3 Ans 8/2005-52

EKOLOGIZACE PRÁVA

- **komplexního pojetí ŽP a jeho integrované ochrany** (viz též část RIA)
  - *Požadavky na ochranu životního prostředí musí být zahrnuty do vymezení a provádění politik a činností Unie, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje. [čl. 11 SFEU]*
  - ŽP jako celek lze chránit pouze skrze ochranu jednotlivých složek
- využití všech prostředků k ochraně – nejen právních
- regulovat lidskou **činnost jako celek** („od kolébky do hrobu“)

MEZINÁRODNÍ PRAMENY

- zejména **mezinárodní úmluvy**
  - *Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva [čl. 10 Ústavy]*
- obyčejně: např. zákaz poškozování ŽP přesahující hranice států

NEJČASTĚJI REGULOVANÉ OBLASTI

- práva veřejnosti (*Aarhuská úmluva*)
- ochrana moří a vodních toků (*Úmluva OSN o mořském právu*)
- ovzduší, ozónová vrstva a klima (*Rámcová úmluva o klimatických změnách, Úmluva o ochraně ozónové vrstvy*)
- příroda a biodiverzita (*CITES, Ramsarská úmluva atd.*)
- odpady (*Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů*)
- chemické látky
- výkladem též *Evropská úmluva o lidských právech*

PRAMENY EVROPSKÉ UNIE

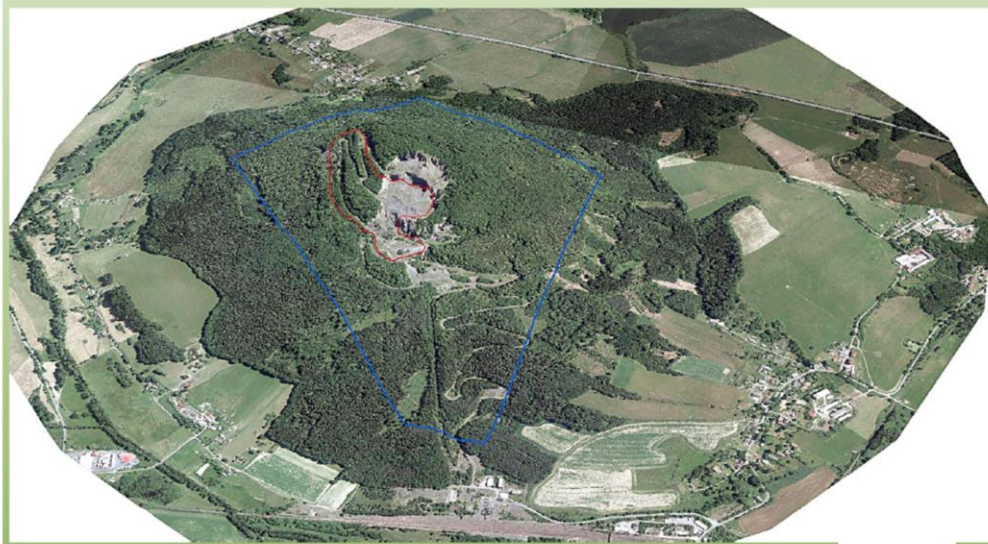
- **velmi silně ovlivňují vnitrostátní právo**
  - EU také stranou řady mezinárodních smluv
  - nelze-li ochrany ŽP uspokojivě dosáhnout na úrovni států
  - infringementová řízení + předběžné otázky
- **primární právo**
  - hlava XX části III. Smlouvy o fungování EU – Životní prostředí (čl. 191-193)

SEKUNDÁRNÍ PRÁVO

- nařízení
- směrnice
- rozhodnutí
- doporučení a stanoviska – právně nezávazná

Roztěžený kamenolom Tlustec s DP Luhov

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

29

Zdroj: <https://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/getFile/id:385385/lastUpdateDate:2016-12-14%2015%3A15%3A02>

Veřejnoprávní ochrana:

- předpisy:
  - složkové předpisy
  - předpisy regulující činnosti: horní právo
  - předpisy před zdroji: ochrana před hlukem
- nástroje:
  - povolovací procesy: včetně posuzování vlivů na životní prostředí ⇒ poté kontrola, případně odpovědnostní vztahy
  - koncepční nástroje: surovinová politika, územně plánovací dokumentace
  - účast veřejnosti a právo na informace
  - kategorizace: chráněné druhy
  - limity

Soukromoprávní:

- privilegované imise, zásah do vlastnického práva

Ekonomické nástroje:

- poplatky za zábor lesa, za dobývací prostor, za odběr vody atd.

Principy

PRÁVO NA PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NV303K Právo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY

- **environmentální výklad jiných práv**
  - přístup zastávaný ESLP: právo na zdraví či na respektování rodinného života
- **procesní práva**
  - na informace či na účast v rozhodovacích procesech
  - „nejsnazší“ a nejrozšířenější
- **hmotné právo** na příznivé životní prostředí
  - problematický čl. 35 odst. 1 Listiny
- **povinnost nepoškozovat** životní prostředí

- Věc *Guerrová a další proti Itálii.*: Soud připomíná, že vážné zásahy do životního prostředí mohou mít dopad na blaho osob a mohou je zbavit možnosti pokojného užívání obydlí, čímž poškozují jejich rodinný a soukromý život (viz *Lopéz Ostra*). V projednávaném případě stěžovatelky až do zastavení výroby hnojiv v roce 1994 marně očekávaly důležité informace, které by jim dovolily zhodnotit riziko, jaké pro ně a jejich blízké vyplývá z pobytu v Manfredonii. Soud konstatuje, že žalovaný stát tak nedostál svému závazku zajistit stěžovatelkám právo na respektování soukromého a rodinného života. Čl. 8 Úmluvy byl proto porušen.

ODPOVĚDNOST „VŠECH“

- občané ... odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné **přírodní** a kulturní, hmotné a duchovní bohatství. (preambule Ústavy)
- **Stát dbá** o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství. (čl. 7 Ústavy)
- Při výkonu svých práv **nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí**, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem. (čl. 35 odst. 3 Listiny)

ODPOVĚDNOST STÁTU

- respektovat ve **vlastní činnost**
  - přímé aktivity státu k ochraně ŽP
  - normotvorba a **vymáhání práva**
  - činnost orgánů veřejné moci
  - důvod pro **omezení jiných práv**
  - ... *ochrana ZPF, zvelebování a racionální využívání jsou činnostmi, kterými je zajišťována ochrana a zlepšování ŽP, čímž zákon významně přispívá k plnění závazky státu na úseku ochrany přírodního bohatství podle čl. 7 Ústavy. Pokud by Ústavní soud návrhu vyhověl, ve svém důsledku by jednal v rozporu s požadavkem čl. 7 Ústavy a rovněž se svým základním úkolem a postavením soudního orgánu ochrany ústavnosti. (Pl. US 30/15)*

PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- *Každý má právo na příznivé životní prostředí.*
- čl. 41 Listiny: je možno se **domáhat pouze v mezích zákonů**, které tato ustanovení provádějí.
- příznivost všeobecně chápána jako stav **v mezích zákonných standardů**
  - zejména imisní limity; problematické

- III. ÚS 70/97: Skutečnost, že životní prostředí je veřejným statkem (hodnotou) ve smyslu preambule Ústavy a Listiny a čl. 7 Ústavy, nevylučuje existenci subjektivního práva na příznivé životní prostředí (čl. 35 odst. 1 Listiny), jakož i práva v zákonem stanoveném rozsahu se jej domáhat (čl. 41 Listiny).

SUBJEKTY PRÁVA

- vyloučeny fyzické osoby (I. ÚS 282/97)
  - kritizováno: mj. také mají zájem na jeho zachování a povinnosti, jazykový výklad
- přelomový I. ÚS 59/14: „**Fyzické osoby**, pokud se sdruží do občanského sdružení (spolku), jehož účelem podle stanov je ochrana přírody a krajiny, mohou **své** právo na příznivé životní prostředí, zakotvené v čl. 35 Listiny, realizovat i **prostřednictvím** tohoto spolku.“
  - rozšíření i na obce či zástupce veřejnosti; dopad i na správní řízení – rozšíření aktivní legitimace

ZPŮSOBY UPLATŇOVÁNÍ

▪ **správní soudnictví**

- rozhodování ve věcech životního prostředí
  - správní žaloby proti rozhodnutí
  - návrhy na zrušení opatření obecné povahy
- veřejná žaloba:
  - veřejný ochránce práv (§ 66 odst. 3 SŘS)
  - jestliže k jejímu podání prokáže závažný veřejný zájem.

▪ **ústavní soudnictví**

- ústavní stížnosti
- řízení o ústavnosti zákonů (např. Pl. ÚS 2/17)

ANTROPOCENTRICKÉ?

- *zásah do životního prostředí v posuzovaném případě je velice specifický; **výskyt perlorodky říční v horním toku Vltavy přímo neovlivňuje kvalitu života navrhovatelky** (FO) a lze si těžko představit i faktický dopad snížení populace perlorodky říční v předmětném úseku na její život. NSS se tedy přiklonil k závěru, že ani dotčení práva navrhovatelky na příznivé životní prostředí způsobené vydáním napadeného opatření obecné povahy není myslitelné (NSS 6 Ao 5/2010-43)*
- omezující, protože není chráněno ŽP samo o sobě
- řešením může být např. veřejná žaloba

SOUVISEJÍCÍ PRÁVA: POLITICKÁ

- právo na včasné a úplné **informace** o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů ⇒ viz dále
- petiční právo
- právo shromažďovací
- právo sdružovací (⇒ spolky)
- podíl na správě věcí veřejných (mj. referenda)
- blíže viz přednáška č. 4 (**účast na rozhodování**)

SOUVISEJÍCÍ PRÁVA: VLASTNICTVÍ

- *Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho **výkon nesmí poškozovat** lidské zdraví, **přírodu a životní prostředí** nad míru stanovenou zákonem. (čl. 11 odst. 3 Listiny)*
- *Vyvlastnění nebo **nucené omezení vlastnického práva** je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu. (čl. 11 odst. 4 Listiny)*

PROJEVY OMEZENÍ

- nutnost respektovat **zákazy a příkazy** (zvláště v cenných územích)
  - nárok na kompenzaci
- omezení v **dispozici** s nemovitými věcmi
  - např. předkupní práva
- nutnost **strpět realizaci opatření** k ochraně životního prostředí
  - např. § 68 ZOPK či vymezení ÚSES
  - teoreticky též vyvlastnění nemovité věci

SOUVISEJÍCÍ PRÁVA: POHYB

- *Svoboda pohybu a pobytu je zaručena. ... lze omezit zákonem, jestliže je to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých a **na vymezených územích též z důvodu ochrany přírody.** (čl. 14 Listiny)*
- např. ex lege v národních přírodních rezervacích (mimo cesty), ochranná pásma vodních zdrojů či na základě OOP kvůli nadměrné návštěvnosti (§ 64 ZOPK)

Omezení pohybu v Českém Švýcarsku. Turisté nesmí do míst, kde hnízdí vzácní ptáci

Kvůli hnízdění vzácných druhů ptáků Národní park České Švýcarsko omezuje pohyb turistů. Opatření se týká například Gabriely věže v Mezné u Hřenska, Zadních Jetřichovic nebo Mariiny vyhlídky.

12:25 5. března 2017

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

42

- ❖ https://www.irohlas.cz/regiony/omezeni-pohybu-v-ceskem-svycarsku-turiste-nesmi-do-mist-kde-hnizdi-vzacni-ptaci_201703051225_dbrodcova
- ❖ NSS 7 Ao 6/2010-44: omezení vstupu ve ZCHÚ - „Ustanovení § 64 ZOPK nedává odpůrci oprávnění omezit či zakázat vstup na určitá území či jejich části dle jeho uvážení (například proto, že i v minulosti, ať již z jakýchkoli důvodů, byla daná území národního parku nepřístupná veřejnosti), nýbrž jen a pouze tehdy, jsou-li naplněny zákonem stanovené skutkové předpoklady. Jejich naplnění musí být odpůrcem zjištěno a důkazně doloženo v proceduře vydání nařízení. Není-li tomu tak, jde o nezákonné akty, neboť nejsou naplněny podmínky pro jejich vydání. I kdyby zákonem stanovené předpoklady omezení či zákazu vstupu byly naplněny, obsah a rozsah omezení, resp. zákazu, musí splňovat požadavek, aby šlo z hlediska územního, věcného i osobního o nejmenší omezení, které ještě postačuje k dosažení zákonem stanoveného cíle, tedy předejití poškozování území v národním parku.“

SOUVISEJÍCÍ PRÁVA: OBYDLÍ

- *Jiné zásahy do nedotknutelnosti obydlí mohou být zákonem dovoleny, jen je-li to v demokratické společnosti nezbytné **pro ochranu života nebo zdraví osob**, pro ochranu práv a svobod druhých anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku. Pokud je obydlí užíváno také pro podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti, mohou být takové zásahy zákonem dovoleny, též **je-li to nezbytné pro plnění úkolů veřejné správy**. (čl. 12 Listiny)*
- např. zákon o ochraně ovzduší (§ 17), o ochraně veřejného zdraví (§ 88) či stavební zákon (§ 172)

11V303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

43

- ❖ § 172 odst. 3 StZ: Do obydlí může oprávněná úřední osoba vstoupit, jen pokud je to nezbytné pro ochranu života, zdraví nebo bezpečnosti osob.
- ❖ § 88 odst. 1 ZOVZ: Pokud hrozí šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění a škodlivých nebo epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů a ke zjištění ohniska nákazy, k nařízení, provedení a kontrole protiepidemických opatření mohou zaměstnanci orgánu ochrany veřejného zdraví v mimořádných případech hodných zvláštního zřetele vstupovat do obydlí fyzických osob. Kontrolující jsou oprávněni vstoupit do obydlí fyzické osoby ke zjištění zdroje hluku a vibrací, kterým byl překročen v chráněných prostorech upravených v § 30 odst. 3 hygienický limit hluku nebo vibrací a ke zjištění zdroje neionizujícího záření, kterým byla v místě přístupném fyzickým osobám překročena nejvyšší přípustná hodnota neionizujícího záření. Fyzické osoby jsou povinny jim tento vstup umožnit a strpět či provést opatření nařízená podle tohoto zákona k zamezení vzniku a šíření infekčních onemocnění.

Čím lidé topí v kotlech? TOP 09 chce zrušit právo úřadů na kontroly

Opoziční TOP 09 chce zrušit právo úředníků vstupovat lidem do obydlí a kontrolovat, čím topí v kotlech. Toto právo jim dává zákon o ochraně ovzduší například pokud mají podezření, že dotyčný spaluje nevhodné látky. Novelu zákona už TOP 09 předložila ve Sněmovně. Chce také zrušit až padesátitisícové pokuty těm, kteří kontrolu neumožní. Podle strany představuje platná právní úprava prolomení ústavní ochrany nedotknutelnosti obydlí. Podle Ústavního soudu je to však v pořádku.

Pl. ÚS 2/07: Stát nastavil novou právní úpravu ochrany ovzduší tak, že může v zájmu ochrany zdraví a práva na příznivé životní prostředí snižovat celkovou úroveň znečištění ovzduší a současně zvyšovat jeho kvalitu, pokud bude moci efektivně postihovat provozovatele porušující své povinnosti při používání spalovacích zdrojů v domácnostech. V kombinaci s existencí dostatečných procesních záruk ochrany domovní svobody se Ústavnímu soudu nejeví toto omezení domovní svobody jako nepřiměřené. Napadená právní úprava ji totiž omezuje pouze mírně, současně však podstatně uspokojuje zájem na ochraně zdraví jiných osob a jejich práva na příznivé životní prostředí. Nad tímto zájmem ochrana nedotknutelnosti obydlí provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů nepřevažuje.

- ❖ https://www.denik.cz/z_domova/cim-lide-topi-v-kotlech-top-09-chce-zrusit-pravo-uradu-na-kontroly-20180917.html

PRÁVO NA INFORMACE O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ

NV303K Právo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

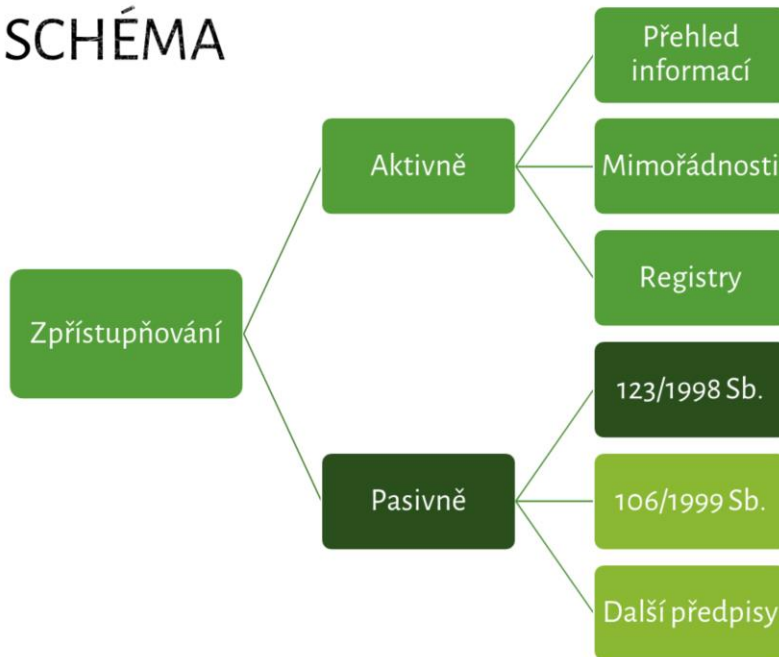
VÝCHODISKA

- přístup k informacím:
  - **předpoklad uplatňování dalších práv**
  - vede k účinnější ochraně ŽP
- rovněž **I. pilíř Aarhuské úmluvy**
  - směrnice č. 2003/4/ES o přístupu veřejnosti k informacím o ŽP
  - nařízení č. 1367/2006 o použití ustanovení Aarhuské úmluvy o přístupu k informacím na orgány ES
- dovozováno také z čl. 10 Evropské úmluvy o lidských právech (dříve z čl. 8: viz Guerra)

- ❖ V České republice je právo na přístup k informacím o životním prostředí základním právem (čl. 35 odst. 2 Listiny). Přitom právo na informace je důležitým předpokladem pro to, aby se lidé také mohli domáhat svého práva na příznivé životní prostředí (čl. 35 odst. 1 Listiny). Pouze na základě podrobných informací o životním prostředí je veřejnost schopna poznat jeho stav, uvědomovat si v čase jeho proměny, přijmout odpovědnost za jeho kvalitu a činit kvalifikovaná rozhodnutí k jeho ochraně. Úplné informace o vývoji počasí, respektive z toho vyplývající informace o životním prostředí, musí být ze své podstaty přístupné na vyžádání bezplatně už jen proto, že přístup k jejich obsahu nemůže být závislý na finančních příjmech a sociálním statusu jednotlivce. MS v Praze 5 A 128/2015-49.
- ❖ čl. 8 EÚLP: Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydli a korespondence.
- ❖ čl. 10 EÚLP: Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice.

SCHÉMA

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

47

- ❖ § 2 písm. d) ZInfŽP: aktivním zpřístupňováním informací jejich poskytování neomezenému okruhu subjektů, aniž by bylo třeba podat žádost

AKTIVNÍ ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ

- hlavně způsobem umožňující **dálkový přístup**
- **zejména**
  - koncepce a strategie, rozhodnutí podmíněné EIA
  - informace o ovzduší (§ 30 OvzZ) či činnostech v režimu atomového zákona (§ 28)
  - Zpráva o stavu ŽP (§ 12 ZInfŽP)
- **prostorová data** ⇒ geoportál
  - směrnice 2007/2/ES o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE)

- § 28 odst. 1 AtomZ: (1) Úřad zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup informace o a) vydaných povoleních, b) udělených oprávněních k vykonávání činností zvláště důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti a radiační ochrany, c) provedených registracích, d) přijatých ohlášeních, e) datech z monitorování radiační situace na území České republiky.
- § 30 odst. 1 OvzZ: Orgány ochrany ovzduší aktivně zpřístupňují veřejnosti bez zbytečného odkladu srozumitelné informace o a) úrovni znečištění, b) stacionárních zdrojích a emisích ze stacionárních a mobilních zdrojů, včetně emisních inventur a emisních projekcí a informací o metodice výpočtu emisní inventury a projekce, c) připravovaných opatřeních ke snížení úrovně znečištění a znečišťování, v dostatečném předstihu umožňujícím vznesení připomínek, d) opatřeních přijatých ke snížení úrovně znečištění a znečišťování, zejména v rámci programů zlepšování kvality ovzduší a regulačních ráďů, e) ochraně klimatického systému Země, f) podaných žádostech o závazné stanovisko a povolení provozu a o závazných stanoviscích a povoleních, která byla vydána na základě těchto žádostí, g) stanoviscích k politice územního rozvoje, zásadám územního rozvoje, územním plánům a regulačním plánům.

Zprávy o stavu životního prostředí

Zpráva o životním prostředí České republiky je komplexní hodnotící dokument, který shrnuje aktuální poznatky o stavu a vývoji jednotlivých složek životního prostředí, vlivu hospodářských sektorů na životní prostředí, nástrojích politiky životního prostředí, dopadech současného stavu životního prostředí na lidské zdraví a ekosystémy a o stavu životního prostředí v mezinárodním kontextu. Cílem je rovněž posoudit naplňování Státní politiky životního prostředí a identifikovat nové prioritní oblasti, které by měly být v rámci politiky řešeny.

Zpráva o životním prostředí tvoří základ reportingu v oblasti životního prostředí ČR. Metodika Zprávy se v období 1994–2008 významněji neměnila. S rostoucími potřebami a nároky na informace a tvorbu strategií došlo v roce 2009 k úpravě metodiky. Zpráva je standardně založena na autorizovaných datech získaných z monitorovacích systémů spravovaných resortními i mimořesortními organizacemi. Pro mezinárodní srovnání jsou použita data Eurostatu, Evropské agentury pro životní prostředí (EEA), případně Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Zpráva o životním prostředí České republiky je vytvářena v gesci Ministerstva životního prostředí a předkládána vládě každoročně od roku 1993. Po schválení vládou ČR dle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí a CENIA.

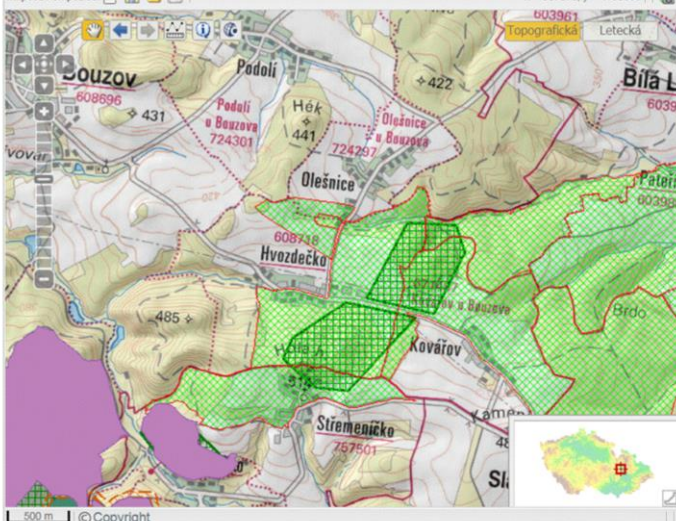
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2016 (PDF, 11 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2015 (PDF, 96 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2014 (PDF, 34 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2013 (PDF, 22 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2012 (PDF, 27 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2011 (PDF, 24 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2010 (PDF, 22 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2009 (PDF, 25 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2008 (PDF, 26 MB)
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2007
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2006
- Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2005

 Adresy Metadata Dokumenty Email: Heslo: [Přihlásit](#)
 Zadejte část adresy, název lokality [Hledat](#) [Registrace](#) | [Zapomenuté heslo](#)

[VÍTEJTE](#) [MAPY](#) [METADATA](#) [ESHOP](#) [VALIDACE](#) [INSPIRE](#) [DOKUMENTY](#) [GEOREPORTY](#) [NÁPOVĚDA](#)

[PROHLÍŽENÍ](#) [PROHLÍŽECÍ SLUŽBY](#) [DALŠÍ GEOPORTÁLY](#)

Mapové kompozice: x=-567676, y=-1108068

Vrstvy
 Info
 Mapové kompozice
 Veřejné

Tyto mapy byly vytvořeny ověřenými poskytovateli dat a správcem geoportálu.

- Základní
- INSPIRE

Životní prostředí

- ACPK ČR - INSPIRE Chráněná území
- ACPK ČR - Mezinárodně významné části přírody
- ACPK ČR - Památné stromy
- ACPK ČR - Pracoviště AOPK ČR
- ACPK ČR - Zvláště chráněná a smluvně chráněná území
- ATEM - Imisní pole koncentrací znečišťujících látek
- ATEM - Imisní pole koncentrací znečišťujících látek
- ATEM - Imisní pole koncentrací znečišťujících látek
- ATEM - Imisní pole koncentrací znečišťujících látek
- ATEM - Imisní pole koncentrací znečišťujících látek
- CENIA - místní Agenda 21
- CENIA - Obce do 2000 obyvatel v území zvlášť chráněném
- ČGS - Chráněná ložisková území
- ČHMÚ hydrologie - Pozorovací síť podzemních vod
- ČHMÚ ovzduší - Síť imisních měřicích programů
- Emisíe - Větrání z nemištrů

Připojit službu
 Georeporty

NV303K Právo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

<https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>

I

R

Z

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

[O IRZ](#) | [LÁTKY V IRZ](#) | [OHLAŠOVÁNÍ](#) | [DOKUMENTY](#) | [DŮLEŽITÉ POJMY](#) | [REGISTRY ZNEČIŠŤOVÁNÍ](#) | [ROZPTYLENÉ ZDROJE](#) | [KONTAKTY](#) | [SLUŽBY](#)

O IRZ

- Právní předpisy
- Kompetence jednotlivých orgánů veřejné správy
- Jaké látky se do IRZ ohlašují

více informací...

PRO PROVOZOVATELE

- Základní informace o IRZ
- Právní předpisy
- Příručka pro ohlašování
- Ohlašované látky

více informací...

PRO VEŘEJNOST

- Základní informace o IRZ
- Jaké látky se do IRZ ohlašují
- Kdo ohlašuje do IRZ
- Důležité pojmy

více informací...

- Vyhledávání v datech IRZ
- **VYHLEDÁVACÍ SYSTÉM**

Vítejte na stránkách integrovaného registru znečišťování životního prostředí

NV303KPrávo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

51

<https://www.irz.cz/>

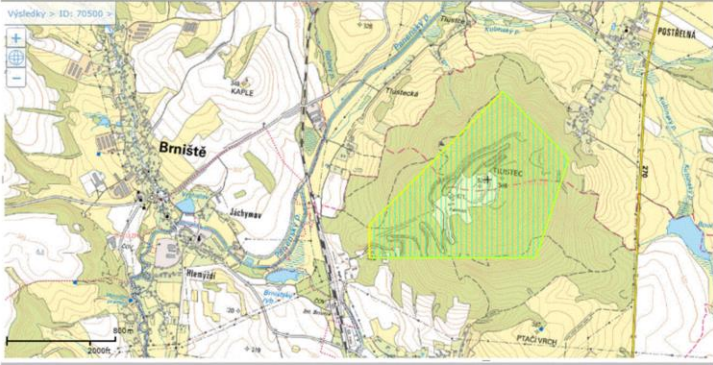

**ČESKÁ
GEOLOGICKÁ
SLUŽBA**

Surovinový informační systém
aktualizováno měsíčně

Mapové projekty | Vyhledávání | URL mapy | Uložit mapu | Tisknout mapu | Zadat souřadnice | Aktivní nástroj: Žádný

Výsledky > ID: 70500 >

Výsledky (1)

<< Zpět | Přiblížit

ID: 70500
Dobývací prostory netěžené
Luhov: Stavební kámen

Atributy	
Název	Hodnota
ID	70500
Název	Luhov
Surovina	Stavební kámen
Nerost	kámen-žedě
Využití	se zastavenou těžbou

NV303K Právo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

<http://www.geology.cz/extranet/sgs/nerostne-suroviny/surovinovy-informacni-system>

EIA Informační systém EIA									
Záměry na území ČR	<h3 style="text-align: center;">Záměry na území ČR</h3> <p>Kód záměru: OLK739</p> <p>Název záměru: Těžba vápence v DP Hvozdečko</p> <p>Znění novely zákona: č. 39/2015 Sb.</p> <p>Stav: Stanovisko</p> <p>Zařazení: II/2.5</p> <p>Umístění:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kraj</th> <th>Okres</th> <th>Obec</th> <th>Katastr</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Olomoucký kraj</td> <td>Olomouc</td> <td>Bouzov</td> <td>Hvozdečko</td> </tr> </tbody> </table> <p>Příslušný úřad: Krajský úřad Olomouckého kraje</p> <p>Datum a čas posledních úprav: 08.01.2018 13:22</p> <hr/> <p style="text-align: center;">OZNÁMENÍ</p> <p>Oznamovatel: Agir spol. s r.o., Lom Skoupý, Skoupý 36, 262 55 Petrovice</p> <p>IČ oznamovatele: 45797358</p> <p>Stanovisko dle §45i odst. 1 z. č. 114/1992 Sb.:</p> <p>Vliv na soustavu Natura 2000: Vyloučen vliv na soustavu Natura 2000</p> <p>Datum zveřejnění informace o oznámení na úřední desce dotčeného kraje: 21.05.2015</p> <p>Termín pro zaslání vyjádření: 10.06.2015</p> <p>Zpracovatel oznámení: Charouzek Josef Ing. ml.</p> <p>Text oznámení záměru: OLK739_oznameni.zip (98600 kB) - 19.05.2015 15:28:25</p> <p>Informace o oznámení: OLK739_infOznam.doc (56 kB) - 19.05.2015 15:14:56</p> <hr/> <p style="text-align: center;">ZJIŠŤOVACÍ ŘÍZENÍ</p> <p>Datum zveřejnění závěrů zjišťovacího řízení na úřední desce dotčeného kraje: 08.07.2015</p> <p>Závěry zjišťovacího řízení: OLK739_zjistovaci.zip (4045 kB) - 03.07.2015 14:06:07</p> <p>Informace o závěru zjišťovacího řízení:</p>	Kraj	Okres	Obec	Katastr	Olomoucký kraj	Olomouc	Bouzov	Hvozdečko
Kraj		Okres	Obec	Katastr					
Olomoucký kraj		Olomouc	Bouzov	Hvozdečko					
Záměry mimo území ČR									
Podlimitní záměry									
Prioritní dopravní záměry dle §23a									
Vyhodnocení změn velkých projektů									
Záměry dle zákona 244/1992 Sb.									
Legislativa									
Pokyny a sdělení									
Metodická doporučení a aktuality									
Autorizované osoby pro zpracování dokumentace a posudku									
Autorizované osoby pro hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000									
Seznam pracovníků příslušných úřadů									
Dotčené evropsky významné lokality									
Dotčené ptačí oblasti									
Přehled zpracovatelů posudků									
Přihlásit									

Ochrana ovzduší - informace o podaných žádostech a vydaných závazných stanoviscích

Dle ustanovení § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, zpřístupňuje orgán ochrany ovzduší veřejnosti informace o podaných žádostech a vydaných závazných stanoviscích.

Členění magistrátu	Dle ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností, Magistrát města Karviné, Odbor stavební a životního prostředí, závazná stanoviska k územnímu a stavebnímu řízení a k řízení o vydání kolaudačního souhlasu, z hlediska ochrany ovzduší, u stacionárních zdrojů neuvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu.
Tajemník	Dle ustanovení § 30 odst. 1 písm. f) zákona o ochraně ovzduší zpřístupňují orgány ochrany ovzduší veřejnosti informace o podaných žádostech a vydaných závazných stanoviscích.
Interní auditor	V příložené tabulce naleznete seznam podaných žádostí a vydaných závazných stanovisek pro umístění stacionárních zdrojů, stavby zdrojů, změny staveb zdrojů, provoz zdrojů. Tabulka je pravidelně aktualizována.
Odbor ekonomický	Závazná stanoviska ovzduší.pdf, soubor typu pdf, (149,4 kB)
Odbor komunálních služeb	
Odbor majetkový	

- ❖ <https://www.karvina.cz/magistrat/odbory-magistratu/odbor-stavebni-a-zivotniho-prostredi/ochrana-ovzdusi-informace-o-podanych-zadostech-a-vydanych>

AKTIVNÍ ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ (2)

▪ mimořádné události

- např. zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií
  - srozumitelně formulované informace o nebezpečí závažné havárie
- zákon o ochraně ovzduší
  - informace o smogové situaci či překročení stanovených imisních limitů
- krizový zákon

- § 10 odst. 2 OvzZ: Vznik smogové situace a její ukončení vyhláší ministerstvo neprodleně ve veřejně přístupném informačním systému a v médiích.
- § 30 OvzZ: Příslušný krajský úřad a ministerstvo informuje bez prodlení veřejnost, pokud v dané zóně nebo aglomeraci dojde k překročení informativní prahové hodnoty, varovné prahové hodnoty nebo regulační prahové hodnoty.
- § 3 odst. 6 KrizZ: Rozhodnutí o stavu nebezpečí se vyhláší ve Věstníku právních předpisů kraje.5) Rozhodnutí nabývá účinnosti okamžikem, který se v něm stanoví. Rozhodnutí se zveřejňuje na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen. Krajský úřad zveřejní rozhodnutí též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu.
- § 30 KrizZ: Provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání, je povinen bez náhrady nákladů na základě žádosti orgánů krizového řízení neprodleně a bez úpravy obsahu a smyslu uveřejnit informace o vyhlášení krizových stavů a nařízených krizových opatřeních při krizových stavech.

ZPRÁVY

Vyhlášení soutěže za rok 2016

Vloženo: 20. 1. 2017

Po dvouleté odmlce opět nejlépe informuje o životním prostředí na svém webu město Ostrava

V reprezentačních prostorách **Informačního centra OSN v Praze** proběhlo dne 19. ledna 2017 slavnostní vyhlášení výsledků šestého ročníku soutěže **Zelená Informacím**

[více »](#)

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE ZA ROK 2016

Vloženo: 20. 1. 2017

Po dvouleté odmlce opět nejlépe informuje o životním prostředí na svém webu město Ostrava

V reprezentačních prostorách **Informačního centra OSN v Praze** proběhlo dne 19. ledna 2017 slavnostní vyhlášení výsledků šestého ročníku soutěže **Zelená Informacím** o nejzdařilejší prezentaci o životním prostředí na oficiálních internetových stránkách měst v České republice. Prvenství již dlouhodobě zůstává na Moravě.

Pětičlenná odborná porota vybírala mezi webovými prezentacemi 272 měst s počtem obyvatel vyšším než 5 tisíc ty, které nejlépe splňovaly kritéria přehlednosti, obsahu přístupnosti aj. Na stupních vítězů se umístila města:

- Ostrava
- Praha
- Píseň

PASIVNÍ ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ

- jde-li o informaci o ŽP ⇒ **zákon č. 123/1998 Sb.**
  - viz § 2 písm. a) ZInfŽP
  - *mj. o stavu a vývoji ŽP, o příčinách a důsledcích tohoto stavu,*
  - *připravovaných nebo prováděných činnostech a opatřeních a o uzavíraných dohodách, které mají nebo by mohly mít vliv na stav ŽP a jeho složek*
  - *správních řízeních ve věcech životního prostředí*
  - *mezinárodních, státních, regionálních a místních strategiích a programech, akčních plánech apod.*
- komplexní právní úprava (srov. § 2 odst. 3 InfZ)
- **existují rozdíly** ⇒ komplikace pro žadatele i povinné subjekty

- ... není povinností žadatele o informace právně kvalifikovat, dle jakého zákona se požadovaných informací na povinném subjektu domáhá. I v případě, že by žalobce ve své žádosti o poskytnutí informací vůbec nevedl, podle kterého zákona se jejich poskytnutí domáhá, by **úkolem žalovaného bylo posoudit, o jaké informace se vlastně jedná a podle kterého právního předpisu má při jejich poskytnutí, event. odepření jejich zpřístupnění postupovat.** ... Pokud tedy žalovaný shledal, že žalobcem požadované informace nejsou informacemi o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů, bylo namístě, aby věc posoudil na základě obecné právní úpravy týkající se práva na svobodný přístup k informacím
- viz MS v Praze 9 Ca 270/2004-39
- obdobně NSS 7 As 61/2013-40

POVINNÉ SUBJEKTY

- **správní úřady** a jiné **organizační složky státu** a **orgány ÚSC**
- právnické nebo fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů **vykonávají v oblasti veřejné správy působnost** vztahující se přímo nebo nepřímo k ŽP
- právnické osoby založené, zřízené, řízené nebo **pověřené**, jakož i fyzické osoby, které na základě právních předpisů nebo dohody s těmito subjekty poskytují služby, které ovlivňují stav ŽP

ŽÁDOST:

123/1998 Sb.

- Ze žádosti musí být zřejmé, **čeho** se má týkat informace, jež má být poskytnuta. Ze žádosti musí být patrné, **kdo ji podal**.
- **upřesnění žádosti na výzvu**

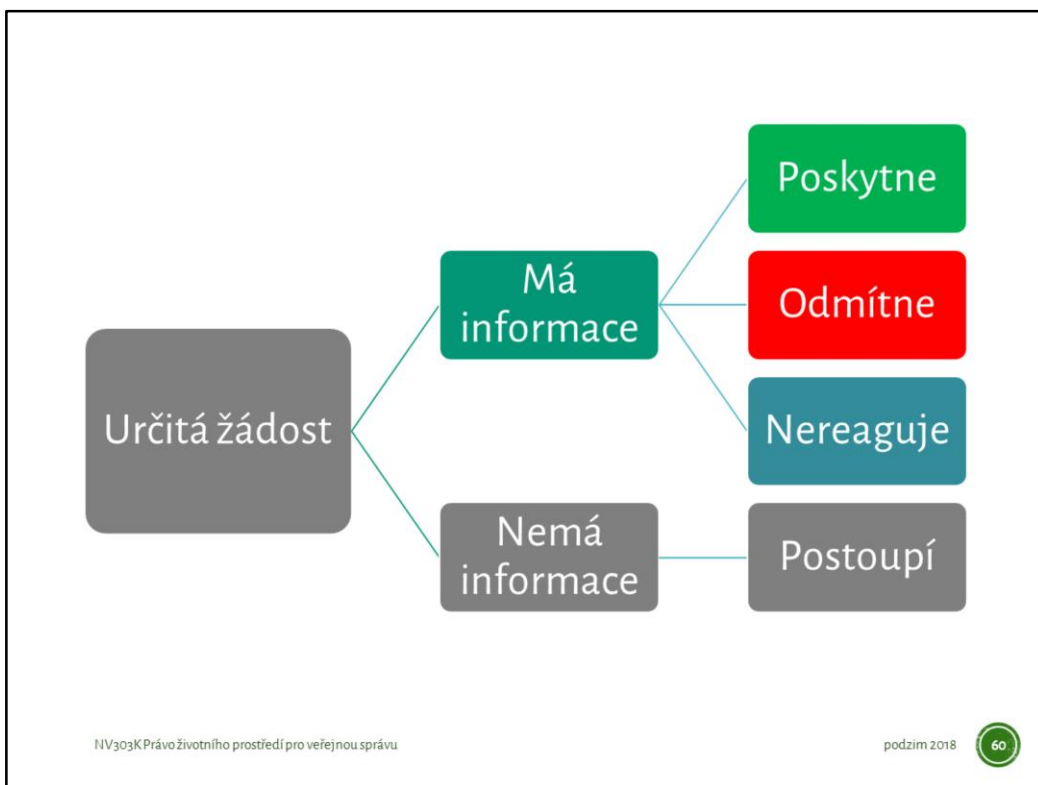
106/1999 Sb.

- Ze žádosti musí být zřejmé, kterému povinnému subjektu je určena, a že se žadatel **domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona**. Fyzická osoba **uveď v žádosti** jméno, příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu a adresu pro doručování, liší-li se od adresy místa trvalého pobytu nebo bydliště.
- Je-li žádost učiněna elektronicky, musí být podána prostřednictvím elektronické adresy podatelny povinného subjektu.

- ❖ Zákon o svobodném přístupu k informacím tedy obsahuje vlastní úpravu formy, ve které lze informace požadovat a nestanoví v tomto ohledu žádné zvláštní formální požadavky. Rovněž nevyžaduje, aby byla žádost podaná elektronicky současně opatřena zaručeným elektronickým podpisem. **Přístup k informacím má být co nejméně komplikovaný**. ... Dostatečné identifikační údaje žadatele o informaci jsou potřebné především k tomu, aby povinný subjekt věděl, komu má požadované informace poskytnout, resp. s kým má komunikovat, pokud informace zcela nebo zčásti neposkytne. Požadavky na dostatečnou identifikaci žadatele byly v souzené věci nepochybně splněny. (NSS 8 Ans 15/2012 – 34)
- ❖ V případě nesrozumitelné nebo příliš obecně formulované žádosti je žadateli do 15 dnů od obdržení žádosti zaslána výzva k jejímu upřesnění. Ve výzvě musí být určeno, v jakém směru je třeba žádost upřesnit. Žadatel je povinen tuto žádost bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů, v požadovaném rozsahu upřesnit. Pokud žadatel do 15 dnů od doručení výzvy žádost v požadovaném směru neupřesní, má se za to, že od své žádosti upustil.

🌐 https://olomouc.idnes.cz/prostejovsky-magistrat-musi-poskytnout-informaci-patnactiletemu-chlapci-jakub-cech-gob-/olomouc-zpravy.aspx?c=A150819_164552_olomouc-zpravy_stk

🌐 <https://www.prostejov.eu/cs/samosprava/transparentni-radnice/na-pravou-miru/akualizace-vyjadreni-poskytnuti-informaci.html>

- ❖ K působnosti povinného subjektu se tedy vztahují zpravidla všechny informace, které má objektivně k dispozici. Tento závěr logicky plyne ze zásady zákonnosti výkonu veřejné moci. Povinný subjekt je povinen vykonávat svou činnost pouze v mezích a způsoby stanovenými zákonem a pokud v rámci své činnosti fyzicky disponuje některými informacemi, mělo by to být pouze v důsledku výkonu jeho zákonné působnosti. ... Nicméně lze si představit i situace, kdy by povinný subjekt určitou informací disponoval a ta by se přitom vůbec netýkala jeho působnosti. Např. kdyby žadatel po Státním úřadu pro jadernou bezpečnost či po Českém báňském úřadu žádal poskytnutí informací obsažených v knize Krakatit od Karla Čapka, pak by samozřejmě bylo na místě takovou žádost odložit podle § 14 odst. 5 písm. c) citovaného zákona, byť by se tato kniha fyzicky nacházela v knihovnách uvedených správních orgánů. (NSS1 As 29/2009-59)

LHŮTA

123/1998 Sb.

- ... bez zbytečného odkladu, nejpozději do **30 dnů** od obdržení žádosti, ledaže by si zvláštní okolnosti výjimečně vynucovaly prodloužení této lhůty, nejvýše však do 60 dnů. O takových okolnostech a o prodloužení lhůty musí být žadatel před uplynutím 30denní lhůty vyrozuměn.

106/1999 Sb.

- ... poskytne informaci v souladu se žádostí ve lhůtě nejpozději do **15 dnů** ode dne přijetí žádosti. Lhůtu pro poskytnutí informace může povinný subjekt prodloužit ze závažných důvodů, nejvýše však o deset dní. Žadatel musí být o prodloužení lhůty i o jeho důvodech vždy prokazatelně informován, a to včas před uplynutím lhůty pro poskytnutí informace.

- ... informace byly poskytnuty v zákonem stanovené lhůtě, **pokud byly nejpozději v poslední den lhůty v písemné podobě alespoň předány k doručení.** ... Bylo-li totiž účelem ochránit žadatele o informace před nečinností a přimět povinný subjekt, aby ve stanovené lhůtě o žádosti rozhodl, pak úkonem provedeným v zákonné lhůtě k doručení požadovaných informací nebo k doručení rozhodnutí o nevyhovění žádosti byl tento základní požadavek splněn (NSS 4 As 55/2007-84)

POSKYTNUTÍ INFORMACE

- lze odkázat na již **zveřejněnou informaci**
  - nikoliv, nemá-li žadatel možnost informaci získat jiným způsobem než přímo
- **formu a způsob** navrhuje žadatel
  - povinnost odůvodnit jinou formu
  - podle formy a způsoby podání žádosti
- oprávnění žádat **úhradu**
  - náklady na nosič informace a odeslání
  - veřejně přístupný sazebník

SAZEBNÍK ČIŽP

Sazebník úhrad spojených s pořízením informace:

Název	Cena
1 ks A4 jednostranný černobílý tisk/kopie včetně papíru	0,78 Kč
1 ks A4 oboustranný černobílý tisk/kopie včetně papíru	1,42 Kč
1 ks A3 jednostranný černobílý tisk/kopie včetně papíru	1,56 Kč
1 ks A3 oboustranný černobílý tisk/kopie včetně papíru	2,83 Kč
1 ks A4 jednostranný barevný tisk/kopie včetně papíru	19,01 Kč
1 ks A4 oboustranný barevný tisk/kopie včetně papíru	37,84 Kč
1 ks A3 jednostranný barevný tisk/kopie včetně papíru	38,02 Kč
1 ks A3 oboustranný barevný tisk/kopie včetně papíru	75,68 Kč
1 ks technického nosiče CD-R	7,80 Kč
1 ks technického nosiče DVD-R	11,20 Kč
1 hodina práce státního zaměstnance	232,00 Kč

<http://www.cizp.cz/file/8M3/sazebnik.pdf>

NÁKLADY

123/1998 Sb.

- ... oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s **pořízením kopií**, opatřením technických nosičů dat a s **odesláním** informací žadateli.

106/1999 Sb.

- ... úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za **mimořádně rozsáhlé vyhledání** informací.
- Poskytnutí informace **je podmíněno zaplacením požadované úhrady**. Pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady úhradu nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží.

ODEPŘENÍ ZPŘÍSTUPNĚNÍ INFO

- **správní rozhodnutí**
- zpřístupnění po vyloučení chráněných skutečností
- **důvody (mj.)**
  - ochrana osobních údajů a osobnosti
    - nikoliv informace o původci znečištění či pachateli
  - ochrana obchodního tajemství
    - nikoliv informace o emisích
  - možnost nepříznivých vlivů na ochranu ŽP v místě
  - nepravomocná rozhodnutí o přestupcích

- Zákon o právu na informace obsahuje konkrétní mechanismy realizace základního práva na informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů upraveného v čl. 35 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Tuto premisu je podle názoru soudu třeba mít na paměti při interpretaci a aplikaci jednotlivých institutů zákona o právu na informace a případná omezení poskytování informací o životním prostředí vykládat spíše restriktivně. V této souvislosti poukazuje soud na § 8 odst. 6 větu první zákona o právu na informace, podle kterého „[p]okud je to možné, zpřístupní se požadovaná informace po vyloučení těch skutečností, které zakládají důvod pro odepření zpřístupnění informace podle odstavců 1 a 2.“ Samotný zákon tedy jednoznačně upřednostňuje poskytnutí požadovaných informací před jejich odepřením s tím, že jsou-li dány důvody pro odepření informace, povinný subjekt by měl nejprve posoudit, zda se tyto důvody týkají celé požadované informace, resp. zda lze informaci alespoň zčásti poskytnout poté, kdy se z ní vyloučí skutečnosti, jež zakládají důvod pro odepření poskytnutí informace. (KS Ustí nad Labem- 15 A 48/2015 – 71).
- § 504 OZ: Obchodní tajemství tvoří *konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti*, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení.

BEZ REAKCE

123/1998 Sb.

- Jestliže povinný subjekt ve stanovené lhůtě neposkytl informace či nevydal rozhodnutí, **má se za to, že rozhodl informace odepřít.**

106/1999 Sb.

- **Stížnost** na postup při vyřizování žádosti o informace může podat žadatel, kterému **po uplynutí lhůty nebyla poskytnuta informace.**

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

123/1998 Sb.

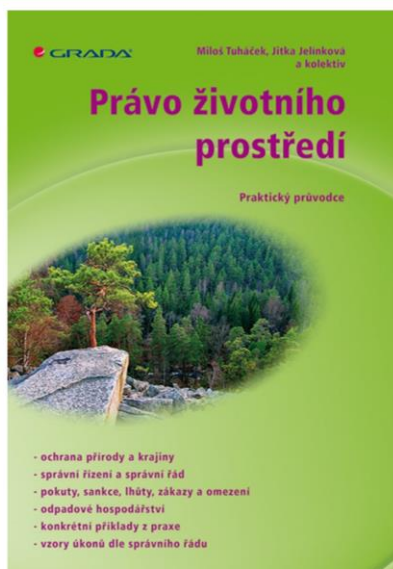
- Rozhodnutí o odepření zpřístupnění informace je po vyčerpání řádných opravných prostředků přezkoumatelné podle zvláštního právního předpisu (**SŘS**).

106/1999 Sb.

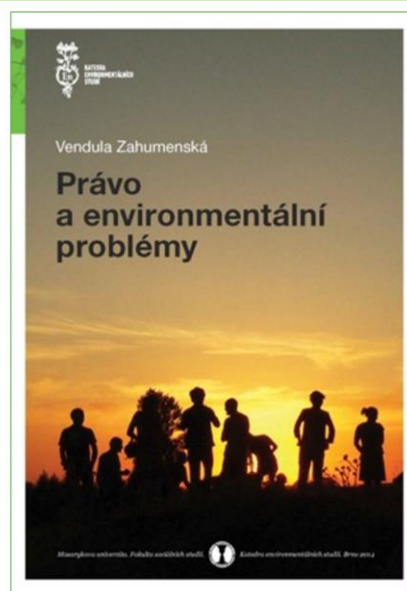
- Při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu soud přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a **povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout.**

DALŠÍ UČEBNÍ POMŮCKY (2)

NV303K Právo životního prostředí pro veřejnou správu

podzim 2018

69

- ❖ Zdarma - Právo a environmentální problémy:
<https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/book/158>